საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 32-ე მუხლის მე-4 ნაწილით გათვალისწინებული მექანიზმის გამოხატულება სარჩელის სხვადასხვა სახესთან და მისი გამოყენება აღმჭურველ აქტებთან მიმართებით

მარიამ ლაბარტყავა

I. შესავალი

სადავო საკითხის გადაუწყვეტლად აქტის გაუქმებისა და ახალი აქტის გამოცემის მოთხოვნის შესახებ ინსტიტუტის გამოყენება, პროცესუალური თვალსაზრისით, უკავშირდება შეცილებითი სარჩელის სახეს.[1] თუმცა, საინტერესოა პრაქტიკაში რამდენადაა შესაძლებელი განსახილველი ნორმის გამოყენება სარჩელის სხვა სახეებთან მიმართებით. მაგალითად, ისეთ შემთხვევებში, როდესაც გასაჩივრებული აქტის ადრესატის უფლებების სათანადოდ დაცვისათვის საკმარისი არაა სადავო აქტის ბათილად ცნობა, ან მოსარჩელე მხარის მიერ აღძრულია აღიარებითი სარჩელი.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, კვლევის მიზანია, სასამართლო პრაქტიკის ანალიზის მეშვეობით გამოიკვეთოს შეცილებითი სარჩელის გარდა სარჩელის რომელ სახეს შეიძლება უკავშირდებოდეს სასამარლოს მიერ სასკ-ის 32.4 მუხლით გათვალისწინებული საპროცესო სამართლებრივი მექანიზმის გამოყენება. მაგალითად, რამდენად მიზანშეწონილია სასამართლოს მიერ სასკ-ის 32.4 მუხლით დავის გადაწყვეტა, როდესაც აღძრულია მავალდებულებელი და/ან აღიარებითი სარჩელები.

სტატიაში, გაანალიზებული და განხილული იქნება ასეთ შემთხვევებში სასამართლო პრაქტიკა და მათი თავისებურებანი. ასევე, ყურადღება გამახვილდება სასკ-ის 32.4 მუხლის ისეთ შემთხვევებში გამოყენებაზე, როდესაც სადავო აქტი აღმჭურველია და შესაბამისად, ის აქტის ადრესატს ანიჭებს გარკვეული სახის უფლებებსა თუ ინტერესს. ამ საკითხთან მიმართებით გაანალიზებული და შეფასებული იქნება კანონიერი ნდობის პრინციპი

[1] სასკ-ის 22-ე მუხლით გათვალისწინებული სარჩელის სახე.

და აქტის ადრესატის უფლების შეზღუდვის საპირწონე სხვა პირთა ინტერესები.

II. ახალი აქტის გამოცემის დავალების მართებულობა, როდესაც სასამართლოში სარჩელი შეტანილია აქტის ბათილად ცნობის მოთხოვნით და ამ საკითხის მიმართება სასკ-ის 23-ე მუხლთან

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 32.4 მუხლით გათვალისწინებული დანაწესი ვრცელდება ისეთ შემთხვევებზე, როდესაც სასამართლოში დავის საგანს წარმოადგენს ინდივიდუალურ-ადმინისტრაციულ სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობა. თუმცა, როგორც წესი რთულია მოიძებნოს ისეთი დავა, როდესაც მოსარჩელეს კანონიერი ინტერესის დაკმაყოფილებისათვის მხოლოდ აქტის ბათილად ცნობა იქნება საკმარისი. ძირითად შემთხვევებში, დავის საგანი არის არამხოლოდ გასაჩივრებული აქტის ბათილად ცნობა, არამედ დამატებით, ახალი აქტის გამოცემა,[2] რომლითაც დაკმაყოფილდება მოსარჩელის მოთხოვნა.

მიუხედავად ამ ფაქტისა, საინტერესოა განვიხილოთ ისეთი შემთხვევა, როდესაც მოსარჩელეს თავისი მიზნის მიღწევისათვის მხოლოდ აქტის ბათილად ცნობა სურს, თუმცა, სასამართლო გადაწყვეტილებით საქმის გარემოებათა გამოკვლევის გარეშე აქტის ბათილად ცნობის გარდა, ადმინისტრაციულ ორგანოს ავალებს ახალი აქტის გამოცემას. საინტერესოა, ასეთ შემთხვევაში რა მიმართებაა საქართველოს ადმინისტრაციულ საპროცესო კოდექსის 32.4 მუხლსა და ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 23-ე მუხლით გათვალისწინებულ სარჩელის სახეს შორის.

მაგალითად, შეიძლება არსებობდეს ისეთი შემთხვევა, როდესაც მხარე ასაჩივრებს ჯარიმის ქვითარს – ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ სამართლებრივ აქტს, ასეთ შემთხვევაში აშკარაა, რომ მოსარჩელის მიზანია აქტის გაუქმება/ბათილად ცნობა და არა ახალი აქტის გამოცემა, შესაბამისად, სარჩელის სახე არის სასკ-ის 22 მუხლი. თუმცა, უნდა ვაღიაროთ, რომ თუ კონკრეტულ შემთხვევაში აქტის გამოცემისათვის ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ განხორციელებულ ადმინისტრაციული წარმოების პროცესში

[2] სასკ-ის 23-ე მუხლით გათვალისწინებული სარჩელის სახე.

სრულყოფილად და ობიექტურად არ ყოფილა გამოკვლეული საქმის ფაქტობრივი გარემოებები და სასამართლოც მოკლებულია შესაძლებლობას თავად განსაზღვროს და შეაფასოს ყველა ის მტკიცებულება თუ გარემოება, რომელზე დაყრდნობითაც გამოიცა აღნიშნული აქტი, სასამართლოს მიერ სასკ-ის 32.4 მუხლის გამოყენება და ადმინისტრაციული ორგანოსათვის საქმის გარემოებებისა და მტკიცებულებების შესწავლის შემდეგ ახალი აქტის გამოცემის დავალება – სრულიად ლოგიკურია. ამასთან, კონკრეტულ შემთხვევაში, სასამართლოს მიერ სადავო აქტის გაუქმებით მისი ადრესატისთვის ზინაის მიყნების ფაქტიც აღიკვეთება.

როდესაც აუცილებელია საქმის გარემოებათა დამატებითი გამოკვლევა, რომელიც მხოლოდ ადმინისტრაციულმა ორგანომ შეიძლება განახორციელოს, სასამართლოს მიერ საქმის გარემოებათა გამოკვლევის გარეშე აქტის ბათილად ცნობა და ადმინისტრაციული ორგანოსათვის ახალი აქტის გამოცემის მოთხოვნა მიუხედავად მოსარჩელის მიერ სასკ-ის 23-ე მუხლით გათვალსწინებული სარჩელის აღძვრისა, მართებულია, თუმცა, ასეთ შემთხვევებში, სასკ-ის 32.4 მუხლის გამოყენება უნდა მოხდეს საგამონაკლისო სახით, რადგან დამატებით, აქტის ადრესატს არ შეეზღუდოს უფლებები და საფრთხე არ შეექმნას მის სამართლებრივი დაცვის უფლებას.

საკასაციო სასამართლოს მიერ, ერთ-ერთ საქმეში,[3] უარყოფითად შეფასდა თბილისის სააპელაციო სასამართლოს მიერ სასკ-ის 32.4 მუხლის გამოყენება. კერძოდ, სასამართლომ არ დაასაბუთა გასაჩივრებულ გადაწყვეტილებაში მოპასუხე ადმინისტრაციული ორგანოსათვის სასკ-ის 32-ე მუხლის მე-4 ნაწილის მიხედვით ახალი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის დავალების საჭიროება. არ გაითვალისწინა, რომ აღძრული იყო არა მავალდებულებელი (სასკ-ის 23 მუხლი), არამედ შეცილებითი (სასკ-ის 22-ე მუხლი) სარჩელი. სააპელაციო სასამართლომ საერთოდ არ იმსჯელა მეორე სადავო ინდივიდუალურ ადმიინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტზე, რომლითაც მოსარჩელე დათხოვნილ იქნა შეიარაღებული ძალების რიგებიდან.

[3] საქართველოს უზენასი სასამართლოს 2014 წლის 11 სექტემბრის გადაწყვეტილება Nბს-43-42(კ-14).

საკასაციო სასამართლომ განმარტა, რომ „სამსახურში აღდგენის შესახებ მოთხოვნა არ საჭიროებდა აქტის გამოცემის დავალებას. განსახილველ დროს საკმარისა სადავო აქტის გაუქმება. საქმის მასალებით დასტურდებოდა, აგრეთვე, რომ მოსარჩელე ვერ შეძლებდა უფლებამოსილების შესრულებას საზღვარგარეთ, ამასთან, მას არ მიუმართავს ხელმძღვანელობისათვის სხვა სამსახურში დასაქმების მოთხოვნით, შესაბამისად, არ დასტურდება მავალდებულებელი სარჩელის აღძვრის სასკ-ის 23-ე მუხლით გათვალისწინებული დასაშვებობის საპროცესო პირობების არსებობა“.[4]

სააპელაციო სასამართლოს დასკვნა იმის შესახებ, რომ საქართველოს თადაცვის სამინისტროს აქვს ვალდებულება განიხილოს სამსახურში დანიშვნის საკითხი და მხოლოდ მოსარჩელის თანხმობის შემთხვევაში იმსჯელოს რეზერვში ჩარიცხვის საკითხზე, ნიშნავს სამინისტროსათვის არა დავის ფაქტობრივი გარემოებების შესწავლის შემდეგ ახალი აქტის გამოცემის დავალებას, არამედ სამსახურში მიღების შესახებ აქტის გამოცემის დავალებას, რაც სცილდება სააპელაციო სასამართლოს მიერ გამოყენებული სასკ-ის 32.4 მუხლით დადგენილ დანაწესს და არის სასკ-ის 33-ე მუხლის საფუძველზე ადმინისტრაციისათვის აქტის გამოცემის დავალების მოთხოვნის დაკმაყოფილება.[5]

მნიშვნელოვანია აგრეთვე აღინიშნოს, რომ სასამართლოს არ შეუძლია თვითონ გამოსცეს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, როდესაც გადაწყვეტილების მისაღებად აუცილებელია საქმის ფაქტობრივი გარემოებების ადმინისტრაციული ორგანოს მხრიდან შეფასება. ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსი გამონაკლისის სახით უშვებს სადაოდ მმართველობითი ფუნქციების სასამართლოს მიერ განხორციელების შესაძლებლობას მთელი რიგი წინაპირობების დაცვით. სასამართლო მხოლოდ იმ შემთხვევაშია უფლებამოსილი თავის განჩინებით მოაწესრიგოს სადავო საკითხი, თუ აღნიშნული ითვალისწინებს ინდივიდუალურ-ადმინსიტრაციული სამართლებრივი აქტის გამოცემას და არ

---

[4] საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2014 წლის 11 სექტემბრის გადაწყვეტილება Nბს-43-42(კ-14).

[5] იქვე.

საჭიროებს საქმის გარემოებათა დამატებით გამოკვლევას,[6] ამასთან, საკითხი არ მიეკუთვნება ადმინისტრაციული ორგანოს დისკრეციულ უფლებამოსილებას. ასევე, წინაპირობებს უნდა დავუმატოთ კიდევ ერთი არცთუ უმნიშვნელო საკითხი, სასამართლო თავის განჩინებით მხოლოდ მაშინ მოაწესრიგებს სადავო საკითხს, როდესაც საქმის ინტერესებიდან გამომდინარე, აუცილებელია გადაწყვეტილების სწრაფი მიღება და მისი გადაგზავნა ადმინისტრაციული ორგანოსათვის გაუმართლებელი იქნება.[7]

ამრიგად, მიუხედავად იმისა, რომ პროცესუალური თვალსაზრისით სასკ-ის 32.4 მუხლის გამოყენება შესაძლებელია მხოლოს შეცილებით სარჩელის აღძვრის შემთხვევაში, სასამართლოს მიერ ზემოთ განვითარებული მსჯელობისა და განსაზღვრული წინაპირობების არსებობისას, შესაძლებელია გამოყენებულ იქნას აქტის გამოცემის მოთხოვნით აღძრული დავის შემთხვევაშიც, რაც პირველ რიგში ემსახურება აქტის ადრესატის უფლებას – მის მიმართ გამოიცეს დასაბუთებული აქტი, საქმის გარემოებათა ყოველმხრივი და ობიექტური გამოკვლევის შედეგად.

III. აღიარებითი საჩელის აღძვრის შემთხვევაში სასამართლოს მიერ სასკ-ის 32-ე მუხლის მე-4 ნაწილის გამოყენების დასაშვებობის საკითხი

აღიარებითი სარჩელის დავის საგანია უფლების ან სამართლებრივი ურთიერთობის არსებობა-არარსებობის დადგენა, ადმინისტრაციულ სამართლებრივი აქტის არარად აღიარება.[8] იქიდან გამოდინარე, რომ მოცემული სარჩელის აღძვრის შემთხვევაში დავის საგანი შეიძლება მრავალფეროვანი და კონკრეტულ შემთხვევაში ძნელად განჭვრეტადი იყოს, სარჩელთა სახეებს შორის იგი ყველაზე რთულად მიიჩნევა.[9]

---

[6] სასკ-ის 33-ე მუხლის მე-3 ნაწილი.

[7] ტურავა პ., ხარშილაძე ი., ადმინისტრაციული წარმოება, თბილისი, 2006, 205-208.

[8] სასკ-ის 25-ე მუხლი.

[9] კოპალეიშვილი მ., სხირტლაძე ნ., ქარდავა ე., ტურავა პ., ადმინისტრაციული საპროცესო სამართლის სახელმძღვანელო, თბილისი, 2008, 359.

შესაბამისად, საინტერესოა, სარჩელის ამ სახესთან მიმართებით, რამდენად მართებულია სასკ-ის 32.4 მუხლის გამოყენება.

აღნიშნულთან დაკავშირებით საინტერესოა მცხეთის რაიონული სასამართლოს გადაწყვეტილება: მცხეთის რაიონული სასამართლოს 2013 წლის 16 დეკემბრის გადაწყვეტილებით[10] ბათილად იქნა ცნობილი საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქპატენტის" სასაქონლო ნიშნებთან დაკავშირებით ადმინისტრაციული აქტები და მოპასუხეს დაევალა ახალი ინდივიადუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების გამოცემა.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2014 წლის 21 მაისი ახალი გადაწყვეტილებით[11] სადავო საკითხის გადაუწყვეტლად ბათილად იქნა ცნობილი „საქპატენტის" სააპელაციო პალატის გადაწყვეტილებები სასაქონლო ნიშნების საყოველთაოდ ცნობილ სასაქონლო ნიშნებად აღიარებაზე უარის თქმის ნაწილში და სსიპ ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნულ ცენტრს ახალი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების გამოცემა დაევალა; ბათილად იქნა ცნობილი სსიპ საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქპატენტის" სააპელაციო პალატის თავჯდომარის ბრძანებები. სააპელაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ აქტები, რომლითაც მოსარჩელეს უარი ეთქვა განცხადებული სასქონლო ნიშნების საყოველთაოდ ცნობილ სასაქონლო ნიშნებად აღიარებაზე არ იყო გამოცემული საქმის გარემოებათა სრული და ყოველმხივი გამოკვლევის შედეგად, რის გამოც სახეზე იყო ადმინისტრაციული წარმოებისას სზაკ-ის 96 და 53-ე მუხლების დარღვევა, რაც იმავე კოდექსის მე-60 პრიმა მუხლის პირველი ნაწილისა დ სასკ-ის 32-ე მუხლის მე-4 ნაწილის საფუძველზე ქმნიდა მათი ბათილად ცნობის წინამძღვრებს.

აღიარებითი სარჩელის აღძვრა დასაშვებია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ შეუძლებელია შეცილებითი ან მავალდებულებელი სარჩელის აღძვრა. ამდენად, სასამართლოს მიერ აღიარებითი სარჩელის განხილვის პროცესში ვერ იქნება გამოყენებული, ვერც

[10] საქმე N3/89-13.

[11] საქმე N3ბ/213-14.

სასკ-ის 22-24-ე და შესაბამისად, ვერც 32-33-ე პრიმა მუხლები, რადგან საპროცესო კოდექსის აღნიშნული მუხლები შეცილებით ან მავალდებულებელ სარჩელს შეეხება, ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 25-ე მუხლის შესაბამისად აღძრული სარჩელის შემთხვევაში კი სასამართლო თავად იღებს გადაწყვეტილებას უფლების აღიარება/არაღიარების ან სამართლებრივი ურთიერთობის არსებობა/არარსებობის ფაქტის დადგენის შესახებ. შესაბამისად, სააპელაციო სასამართლოს მხრიდან აღიარებითი სარჩელის ფარგლებში სასკ-ის 32-ე მუხლის მე-4 ნაწილის გამოყენება აბსოლუტურად ეწინააღმდეგება აღიარებითი სარჩელის არსს და მის ძირითად პრინციპს. განსახილველ შემთხვევაში[12] კი ნათელი იყო ის გარმოება, რომ საკითხის დადგენის/გამოკვლევის უფლებამოსილება „სასაქონლო ნიშნების შესახებ" საქართველოს კანონის მე-3 მუხლის მე-4 ნაწილის საფუძველზე სასამართლოს თავად გააჩნდა. ამდენად, სააპელაციო სასამართლოს მოცემული საქმის ხელახლა განხილვისას თავად უნდა ემსჯელა აღიარებითი სარჩელის საფუძვლიანობაზე.

მოცემულ დავასთან მიმართებით, საინტერესო იყო ასევე ის გარემოება, რომ მოსარჩელის მიერ მესამე პირის მიმართ სასაქონლო ნიშნის არაკეთილსინდისიერი განზრახვით რეგისტრაციასთან დაკავშირებით სამოქალაქო წესით სარჩელი ჰქონდა აღძრული. აქედან გამომდინარე, საქმის ხელახლა განხილვისას არსებითია გადაწყდეს საკითხი - ხომ არ არსებობს აღიარებითი სარჩელის ნაწილში საქმის განხილვის დასრულებამდე მესამე პირის მიმართ მიმდინარე სამოქალაქო საქმეზე სსკ-ის 279-ე მუხლის „დ" ქვეპუნქტის[13] შესაბამისად საქმის წარმოების შეჩერების საფუძველი,[14] რაც, რა თქმა უნდა, საქმის განხილვისას, მისი საბოლოო შედეგის დადგომის თვალსაზრისითაა მნიშვნელოვანი.

---

[12] საქართველოს უზენაესი სასაართლოს 2015 წლის 4 ივნისის გადაწყვეტილება Nბს-617-604(კ-14).

[13] სასამართლო ვალდებულია შეაჩეროს საქმის წარმოება, თუ საქმის განხილვა შეუძლებელია სხვა საქმის გადაწყვეტამდე, რომელიც განხილულ უნდა იქნეს სამოქალაქო სამართლის ან ადმინისტრაციული წესით.

[14] აღნიშნული გადაწყვეტილება საკასაციო სასამართლომ გააუქმა და საქმე ხელახალი განხილვისათვის დააბრუნა იმავე სასამართლოში

IV. სასამართლოს მიერ სასკ-ის 32-ე მუხლის მე-4 ნაწილის გამოყენება, როდესაც სადავო აქტი აღმჭურველია და მის მიმართ არსებობს კანონიერი ნდობა

სასამართლოს მიერ სასკ-ის 32.4 მუხლის გამოყენება შესაძლებელია ყველაზე დიდ ტვირთად დააწვეს აქტის ადრესატს მაშინ, როდესაც ბათილად ცნობილი აქტი არის აღმჭურველი, შესაბამისად, მის მიმართ არსებობს კანონიერი ნდობა.

სასამართლო პრატიკიდან გამომდინარე, აღნიშნული სახის დავები ძირითადად გვხვდება სამშენებლო და სხვა სანებართვო აქტებთან დაკავშირებულ შემთხვევებში.

მაგალითად, ძალიან საინტერესო შემთხვევა განიხილა თბილისის სააპელაციო სასამართლომ,[15] კერძოდ, საქმე შეეხებოდა თბილისის მერიის არქიტექტურის სამსახურისა და თბილისის მერიის მიერ გამოცემულ აქტებს, რომლითაც მოქალაქეს მიღებული ჰქონდა მშენებლობის ნებართვა – აღმჭურველი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი. აღნიშნული აქტი გასაჩივრდა სს საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის მიერ იმ საფუძვლით, რომ ადმინისტრაციული წარმოების დროს არქიტექტურის სამსახურის მიერ არ მომხდარა მათი ჩაბმა თანახმად საქართველოს მთავრობის დადგენილების[16] მე-4 მუხლის მე-2 პუნქტისა, რომლის მიხედვითაც „ელექტრული ქსელის ხაზობრივი ნაგებობების დაცვის ზონასა და განაკაფებში ელექტროგადამცემი ხაზის მფლობელი პირის წერილობითი თანხმობის გარეშე აკრძალულია ნებისმიერი სახის სამშენებლო სამუშაოთა წარმოება“. გასაჩივრებული აქტებით კი მშენებლობის ნებართვა გაცემული იყო სს საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის თანხმობის გარეშე მაშინ, როცა სამშენებლო ობიექტზე (მასთან 14 მეტრის რადიუსში) გადიოდა ელექტროგადამცემი ხაზები. საქმის გარემოებებით დადასტურებული იყო, რომ აქტის ადრესატს, მშე-

[15] თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2018 წლის 27 მარტის გადაწყვეტილება N3ბ/1168-17.

[16] საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 24 დეკემბერის 366-ე დადგენილება „ელექტრული ქსელების ხაზობრივი ნაგებობების დაცვის წესისა და მათი დაცვის ზონების დადგენის შესახებ“.

ნებლობის ნებართვის მოპოვებასთან დაკავშირებული წარმოების ყველა სტადიაზე, კეთილსნდისიერად ჰქონდა წარდგენილი მასალები, თუმცა, აშკარად იკვეთებოდა ადმინისტრაციული ორგანოს მხრიდან გადაწყვეტილების მიღება საქმის სათანადო გამოკვლეის გარეშე. ამ დავაში არსებითი იყო ის გარემოება, რომ სადავო აქტები გაცემული იყო 2013-2014 წლებში, ხოლო სს საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემამ აღნიშნული აქტები გაასაჩივრა 2017 წელს, მაშინ, როცა აქტის ადრესატს კანონიერი ნდობის საფუძველზე განხორციელებული ჰქონდა მთელი რიგი იურიდიული მნიშვნელობის მქონე ღონისძიებანი, კერძოდ, დასრულებული ჰქონდა 2 მეტრიანი ღობისა და საცხოვრებელი სახლის მშენებლობა. მოსარჩელის განმარტებით ელექტროგადამცემ ხაზებთან მშენებლობა და იქ ცხოვრება სახიფათო იყო ადამიანის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობისათვის, ამასთან, ხაზების დაზიანების შემთხვევაში ისინი ვერ შევიდოდნენ კერძო საკუთრებაში მესაკუთრის თანხმობის გარეშე, რაც გააძნელებდა და საფრთხეს შეუქმნიდა საზოგადოებრივ სიკეთეს.

აღნიშნულის ფონზე, თბილისის სააპელაციო სასამართლომ სასკ-ის 32.4 მუხლის საფუძველზე ბათილად ცნო მშენებლობის ნებართვები, და მიუთითა, რომ ზუსტად უნდა დადგენილიყო დაშორება გასაჩივრებული აქტის ადრესატის საკუთრებასა და ელექტროხაზებს შორის, მაშინ როცა აღნიშნული ცნობილი იყო სასამართლოსთვის. გარდა ამისა, სასამართლო სასკ-ის 32.4 გამოყენების მიზეზად უთითებდა იმ რისკებისა და ინტერესების შეფასების აუცილებლობას, რომლებიც განსახილველ შემთხვევაში არსებობდა. თუმცა, სასამართლოს მიერ ვერ იქნა მითითება საქმის გარემოებების დადგენის შესაძლებლობის გამომრიცხავ გარემოებაზე. ყველა ფაქტობრივი გარემოება, რომელსაც უთითებს სასამართლო აღნიშნული ნორმის გამოყენების მიზეზად სასამართლო პროცესის დროს გამოვლენილი იყო ან/და სასამართლოს მიერ მისი დადგენის გამომრიცხველი გარემოებები არ იკვეთებოდა. ამასთან, აღნიშნულ შემთხვევაში არსებითი იყო სასამართლოს ემსჯელა არსებობდა თუ არა მოსარჩელის - სს საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის, გადაუდებელი კანონიერი ინტერესი აქტის ბათილად ცნობასთან მიმართებთ, ასევე, აქტების ბათილად ცნობამდე უნდა ყოფილიყო შესწავლილი

აქტების გაუქმებით ადრესატისთვის მიყენებული ზიანი და ის რისკები, რომლებიც აქტების ძალაში დატოვებით მესამე პირების კანონიერ ინტერესს ემუქრებოდა.

ამრიგად, მოცემულ შემთხვევებში, სასამართლოს მიერ სასკ-ის 32.4 მუხლის გამოყენება ძალზე საფრთხილოა, რამეთუ აღმჭურველი ადმინისტრაციულ- სამართლებრივი აქტების ბათილად ცნობით შეიძლება საფრთხე დაემუქროს ადამიანის ძირითად და ფუნდამენტურ უფლებებს, მაგალითად, როგორიცაა საკუთრების უფლება.[17]

აქტით მინიჭებული უფლების დაცვის განსაკუთრებულ გარანტიას წარმოადგენს კანონიერი ნდობა.[18] კანონიერი ნდობის პრინციპი კი აღმჭურველი აქტის ადრესატს იცავს ადმინისტრაციული ორგანოს ან სხვა პირის მხრიდან უკანონო შეზღუდვისა და ზიანის მიყენებისაგან, მით უფრო, როდესაც არ იკვეთება აქტის ადრესატის კანონიერი ნდობის გამომრიცხავი გარემოებანი.[19] დაინტერესებული პირი ენდობა ადმინისტრაციული აქტის სტაბილურობას, მას აქვს გონივრული და ლეგიტიმური მოლოდინი აქტის კანონიერებასთან დაკავშირებით,[20] აქტის არამართლზომიერება არ შედის მისი ადრესატის სფეროში, რამეთუ მის მართლზომიერებაზე პასუხისმგებელია მისი გამომცემი ადმინისტრაციული ორგანო.[21]

ასეთ დროს, აქტის ადრესატს ერთადერთი გამოსავალი რჩება – მოითხოვოს ადმინისტრაციული ორგანოს მიმართ ზიანის ანაზღაურება.[22]

---

[17] Ventose E., Commonwealth Caribbean Administrative Law, Routledge, 2013, 279.

[18] საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2012 წლის 2012 წლის 28 მარტის განჩინება Nბს-1153-1142(კ11).

[19] Ventose E., Commonwealth Caribbean Administrative Law, Routledge, 2013, 273.

[20] Diane Longley D., James R., Administrative Justice: Central Issues in UK and European Administrative Law, Cavendish Publishing, 1999, 125-126.

[21] Grace J., Constitutional & Administrative Law, Routledge, 2016, 242.

[22] სზაკ-ის მე-60[1] და 207-ე მუხლები

V. დასკვნა

სასამართლოს მიერ სადავო საკითხის გადაუწყვეტლად ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობისა და ადმინისტრაციული ორგანოსათვის ახალი აქტის გამოცემის დავალების ინსტიტუტის გამოყენება ძირითად შემთხვევებში უკავშირდება შეცილებითი სარჩელის სახეს ანდა ისეთ შემთხვევებს, როდესაც სარჩელით მოთხოვნილია, როგორც აქტის ბათილად ცნობა, ასევე, ახალი აქტის გამოცემა. ანუ, სასკ-ის 32.4 მუხლის გამოყენება უპირობოდ გულისხმობს სადავო ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის არსებობას.

მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ ყველაზე მეტად საფრთხილო და არსებითია სასკ-ის 32.4 მუხლის გამოყენების საჭიროების გათავისება ისეთ შემთხვევებში, როდესაც საქმე ეხება აღმჭურველი აქტის გაუქმებას, რადგან ასეთ დროს დამატებით გასათვალისწინებელია აქტის ადრესატის კანონიერი ნდობის, მის საფუძველზე განხორციელებული იურიდიული მნიშვნელობის მქონე ღონისძიებების განხორციელებისა და იმ ზიანის არსებობის შესაძლებლობა, რომელიც შეიძლება მოჰყვეს სადავო აღმჭურველი აქტის ბათილად ცნობას.